

Przedpremierowy wyciek treści jako jednorazowa zachęta do trwałego przejścia do nieautoryzowanych źródeł dóbr kultury

Wojciech Hardy

11 kwietnia 2015 roku, na dzień przed oficjalną premierą, do sieci wyciekły cztery odcinki hitowego serialu telewizyjnego *Gra o Tron*. Cztery sezony serialu o podobnej strukturze zostały wyemitowane przed wyciekiem, a jeden – po wycieku (następne sezony mają/będą mieć odmienne liczby odcinków i emisję w innych miesiącach). Stworzyło to rzadką możliwość do analizy zachowań odbiorców dobra kultury, które przez ograniczony czas było dostępne jedynie poprzez nieautoryzowane kanały cyfrowe.

Wcześniejsze badania dotyczące tzw. piractwa internetowego wskazują, że tego typu wycieki motywują niecierpliwych konsumentów do skorzystania z sieci typu torrent czy streamingu (Ma i in., 2014¹ oraz Danaher i Waldfogel, 2012²). Co więcej, efekty wycieków nie muszą ograniczać się do dóbr, których dotyczą bezpośrednio. Krótki brak autoryzowanej alternatywy może doprowadzić do długotrwałej utraty części widzów na korzyść nieautoryzowanych źródeł cyfrowych (Danaher i in., 2010³). Badania sugerują, że jednorazowe wydarzenie tego typu może sprawić, że niektórzy konsumenci będą korzystać z nieautoryzowanych źródeł także później. Tego typu zachowanie można wytłumaczyć jednorazowymi kosztami, takimi jak instalacja oprogramowania i nauka jego obsługi, rejestracja, wyszukanie odpowiednich stron, czy jednorazowe koszty moralne.

W swoim badaniu odpowiadam na trzy pytania dotyczące wycieku z 2015 roku: (1) Czy spadek oglądalności *Gry o Tron* był charakterystyczny tylko dla tego serialu? (2) Czy spadek oglądalności dotyczył seriali współdzielących widownię z *Grą o Tron*? (3) Czy w wyszukiwarce Google wzrosła popularność fraz odnoszących się do nieautoryzowanych źródeł seriali współdzielących widownię z *Grą o Tron*?

Aby znaleźć odpowiedzi wykorzystuję analizę różnic w różnicach (ang. *difference-in-differences*) przeprowadzoną na zbiorze danych stworzonym specjalnie na potrzeby tego badania. Baza zawiera informacje o ponad 4500 odcinkach 50 seriali emitowanych w czasie wycieku *Gry o Tron*. Dla każdego odcinka dysponuję informacjami m.in. o: oglądalności telewizyjnej w dniu premiery w USA, ocenie widzów, dokładnej dacie emisji, popularności powiązanej z nieautoryzowanymi źródłami w wyszukiwarce Google. Dane pochodzą z serwisów takich jak: IMDb, Wikipedia, TV By The Numbers, TasteDive, Google Trends i innych.

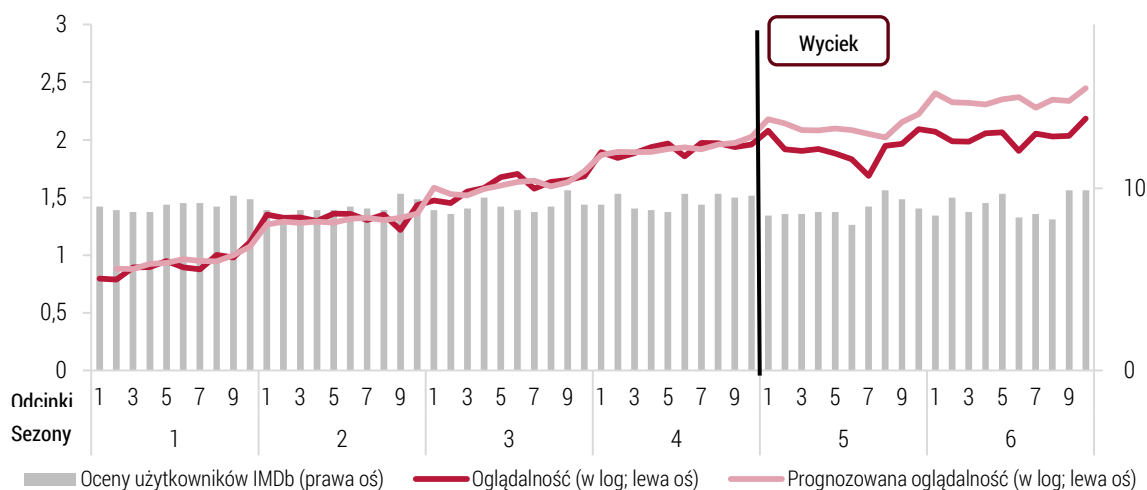
¹ Ma, L., Montgomery, A.L., Singh, P.V., Smith, M.D., 2014. An Empirical Analysis of the Impact of Pre-Release Movie Piracy on Box Office Revenue. *Information Systems Research* 25, 590–603.

² Danaher, B., Waldfogel, J., 2012. *Reel Piracy: The Effect of Online Film Piracy on International Box Office Sales*. SSRN eLibrary.

³ Danaher, B., Dhanasobhon, S., Smith, M.D., Telang, R., 2010. *Converting Pirates Without Cannibalizing Purchasers: The Impact of Digital Distribution on Physical Sales and Internet Piracy*. *Marketing Science* 29, 1138–1151.

W moich badaniach wykazuję, że po wycieku 4 odcinków Gry o Tron w 2015 roku oglądalność w TV kolejnych odcinków serialu była niższa niż gdyby do wycieku nie doszło. Zmiany tej nie można wytłumaczyć ewentualnymi zmianami w jakości emitowanych odcinków. Za bezpośrednią przyczynę spadku oglądalności można uznać wyciek serialu do sieci. Oznacza to, że część widzów serialu zaczęła korzystać z nieautoryzowanych źródeł. Wskazuje na to spadek oglądalności w telewizji tak Gry o Tron jak i seriali współdzielących z nią widownię (w porównaniu z innymi serialami). Zaobserwowałem także stopniowy wzrost popularności wyszukiwań w przeglądarce Google związanych z oglądaniem online seriali o widowni wspólnej z Grą o Tron. Wyniki wskazują na to jak ważne dla producentów jest zabezpieczanie się nawet przed chwilową zachętą konsumentów do korzystania z nieautoryzowanych źródeł.

Załamanie w trendzie oglądalności Gry o Tron nie daje się wytłumaczyć jakością emitowanych odcinków

Uwagi: Prognozowana oglądalność w oparciu o model OLS na sezonach 1-4, z logarytmami oglądalności jako zmienną objaśnianą oraz zmiennymi objaśniającymi w postaci oglądalności poprzedzającego odcinka, oceny poprzedzającego odcinka, numeru sezonu oraz zmiennych zerojedynkowych oznaczających premiery i finały sezonów.

Źródło: Opracowanie i obliczenia własne na podstawie danych IMDb i Nielsen (według danych podanych na Wikipedii).

Oglądalność seriali współdzielących widownię z Grą o Tron powoli powróciła do trendu sprzed wycieku, mimo równoczesnego stopniowego wzrostu popularności w wyszukiwarce Google. Tę rozbieżność można przypisać widzom, którzy poznawszy nieautoryzowane źródła rozpoczęli w ten sposób oglądać pokrewne serie, których nie oglądali wcześniej. Pozostaje pytaniem jak skutecznie zmonetyzować tę dodatkową oglądalność, skoro odbiorcy w jej celu korzystają z nieautoryzowanych źródeł.

Zaobserwowany wzrost popularności w Google dotyczył połączenia nazw seriali ze słowami „zobacz online”, ale nie ze słowem „torrent” lub „pobierz”. Pozwala to sądzić, że wyciek nie miał przełożenia na dobra kultury inne niż serie i filmy. Trudno jednak stwierdzić jakie konsekwencje mógłby nieść ze sobą wyciek albumu muzycznego lub gry komputerowej, wiążący się z korzystaniem z innego rodzaju serwisów.

Pełna wersja artykułu w języku angielskim:

Hardy, W. (2018). Pre-release leaks as one-time incentives for switching to unauthorised sources of cultural content. *IBS Working Paper 03/2018*. Dostęp online: http://ibs.org.pl/app/uploads/2018/04/IBS_Working_Paper_03_2018.pdf

** Badanie zostało przeprowadzone w ramach projektu „Tam, ale nie z powrotem? Jednorazowe przejście między autoryzowanymi i nieautoryzowanymi źródłami dóbr kultury” sfinansowanego przez Narodowe Centrum Nauki (grant UMO-2016/21/N/HS4/01803). Opis projektu: <http://ibs.org.pl/research/tam-ale-nie-z-powrotem-jednorazowe-przejscie-miedzy-autoryzowanymi-i-nieautoryzowanymi-zrodlami-dobr-kultury/>.*